22.4.2021

Perussuomalaisten lakivaliokuntaryhmä: Muutosehdotukset lakivaliokunnan lausuntoluonnokseen VNS 7/2020 vp

Lisätään kappaleen 11 jälkeen uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Uusi 11 a kappale: ”Lakivaliokunta toteaa tässä yhteydessä vielä, että valtioneuvoston selonteko EU-politiikasta on hyvin tekninen, ja se jättää valtioneuvoston oman liikkumavaran EU-politiikan johtamisessa tarkoituksella mahdollisimman laajaksi. Ongelmallista on myös, ettei selonteko luo selkeää pohjaa EU-politiikan vaihtoehtojen käsittelemiselle. Yleisellä tasolla selonteko syleilee lähes kaikkea, ja sen perusteella on hyvin vaikea nähdä, missä asioissa hallitus tosiasiassa olisi pyrkinyt saamaan äänensä EU:ssa kuuluviin. Selonteosta ei käy ilmi, mitkä ovat hallituksen konkreettiset prioriteetit, tai mitä asioita Suomi EU:ssa ajaa.”

Uusi 11 b kappale: ”Selonteon perusteella syntyykin käsitys, ettei Suomella ole lainkaan itsenäistä EU-politiikkaa, vaan se ainoastaan reagoi muiden aloitteisiin ja mukautuu niihin. Huomattava on myös, että valtioneuvoston selonteon valmistelu on ollut varsin kapeapohjaista. Kyseessä on tietoinen valinta rajata valmistelu pieneen ja vakiintuneeseen piiriin yhteiskunnallisia vaikuttajia, mitä ei voida pitää asianmukaisena.”

Lisätään kappaleen 17 jälkeen uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:

Uusi 17 a kappale: ”Lakivaliokunta kiinnittää huomiota siihen, että ”oikeusvaltio" on kuitenkin käsitteenä liian epäselvä ja tulkinnanvarainen, minkä vuoksi oikeusvaltioperiaatteen määrittelyssä ja sen juridisessa merkityksessä onkin jäsenvaltioiden välillä tulkintaeroja.”

Uusi 17 b kappale: ”Lakivaliokunta toteaa, että jäsenvaltioiden toiminnan tiukka kytkeminen tulkinnanvaraisiin käsitteisiin on riskialtista. Asiaan liittyy olennaisella tavalla kysymys EU:n toiminnan ennustettavuudesta ja luotettavuudesta. Viime vuosina unionin perussopimusten tulkintaa on venytetty, usein jopa niiden sanamuodon ja selkeän tarkoituksen vastaiseksi. Esimerkiksi niin kutsutun elpymisvälineen perustaminen merkitsee sellaista unionin toiminnan merkittävää muuttamista, jossa unionin lainsäädäntöön otetaan uusia ja perussopimuksia venyttäviä tai kokonaan uusia ulottuvuuksia avaavia tulkintoja. Tämä on osoitus siitä, että EU:n vakiintuneita periaatteita voidaan poliittisista syistä hyvin yllättäenkin muuttaa tai niistä voidaan etääntyä. Myös ymmärrys oikeusvaltioperiaatteen sisällöstä voi tulevaisuudessa muuttua EU:ssa arvaamattomalla tavalla.”

Uusi 17 c kappale: ”EU-jäsenvaltioiden hitsaaminen kiinni monitulkintaisiin käsitteisiin voi edellä sanottu huomioon ottaen tulevaisuudessa osoittautua EU:lle annetuksi avoimeksi valtakirjaksi, jolla on haitallisia vaikutuksia jäsenvaltioiden suvereniteettiin. Valtioneuvoston selonteossa viitataankin tiettyjen jäsenvaltioiden oletettuihin oikeusvaltio-ongelmiin. Huomattava on, että hallitus on EU-puheenjohtajakaudellaan liittänyt väitteet oikeusvaltio-ongelmista voimakkaasti maihin, joilla on Suomen hallituksen linjasta poikkeava näkemys erityisesti maahanmuuttokysymyksissä. Tämä aiheuttaa lakivaliokunnassa huolta oikeusvaltioperiaatteen politisoitumisesta.”

Uusi 17 d kappale: ”Oikeusvaltioperiaatteesta puhuttaessa on myös huomattava, että valtioneuvoston selonteon mukaan Suomi olisi hyväksynyt elpymisvälineen. Elpymisväline on osa unionin omien varojen järjestelmästä annettua neuvoston päätöstä, joka on hyväksyttävä perustuslain 94 §:n mukaisesti eduskunnassa. Asian käsittely on eduskunnassa edelleen kesken, eikä Suomi siten ole, toisin kuin valtioneuvoston selonteossa annetaan ymmärtää, antanut hyväksyntäänsä elpymisvälineelle. Lakivaliokunta korostaa, ettei hallitus voi oikeusvaltiossa tällä tavalla sivuuttaa eduskunnan toimivaltaa asiassa.”

Uusi 17 e kappale: ”Selonteossa on sitouduttu oikeusvaltioperiaatteen ohella myös muihin EU:n arvoihin ja yhteisen arvopohjan puolustamiseen. SEU 2 artiklan mukaan ”Unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, vähemmistöihin kuuluvien oikeudet mukaan luettuina. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo.” Oikeudellisesti ei ole aivan selvää, mikä merkitys SEU 2 artiklassa tarkoitetuille unionin arvoille on annettava. Ristiriitaisuuksia liittyy muun muassa siihen, miten unionin arvoista voidaan pitää kiinni, jos samaan aikaan eurooppalaisia vaaditaan kuitenkin hyväksymään ja suvaitsemaan sellaisia, esimerkiksi uskonnollisia näkemyksiä, jotka ovat vastoin näitä arvoja. Lakivaliokunnan näkemyksen mukaan olisikin ollut perusteltua, että selonteossa olisi yksityiskohtaisemmin määritelty, mitä yhteisiin arvoihin sitoutumisella EU:ssa toteutetun yhteistyön ja lainsäädännön sekä kansallisen EU-politiikan perustana tosiasiallisesti eri politiikka-aloilla tarkoitetaan.”

<u>Lisätään kappaleen 25 jälkeen uudet kappaleet kuulumaan seuraavasti:</u>

Uusi 25 a kappale: ”Tässä yhteydessä lakivaliokunta kuitenkin katsoo aiheelliseksi kiinnittää huomiota EU:n lainsäädännön kokonaisvaltaiseen etenemiseen, jonka on katsottava jo johtaneen liian pitkälle epädemokraattisesti valitun komission vallan keskittymiseen. Tämä näkyy kansallisten parlamenttien EU-asioiden käsittelyssä, sillä jäsenvaltioiden parlamenteissa EU-asiat jäävät usein vaille perinpohjaista käsittelyä ja jäsenvaltioille on muodostunut automaatio lähtökohtaisesti myötäillä komission kantoja. Rikosoikeus on erityisen läheisesti kansalliseen suvereniteettiin kytkeytyvä oikeudenala. Suomen itsemääräämisoikeuden kannalta lakivaliokunta onkin huolissaan siitä, että oikeusasiat ovat vuosi vuodelta saaneet yhä keskeisemmän aseman EU:ssa.”

Uusi 25 b kappale: ”Lakivaliokunnan näkemyksen mukaan Suomen tulisi korostaa toissijaisuusperiaatetta eli omaa kansallista lainsäädäntöä asioiden ensisijaisena ratkaisukeinona ja sallia uutta sääntelyä ainoastaan niissä kysymyksissä, joiden ratkaiseminen nimenomaisesti vaatii kansainvälistä yhteistyötä. Euroopan unionin tärkein tehtävä tulee olla yhdistää jäsenvaltioiden taloudelliset etuudet ja tätä kautta ylläpitää rauhaa ja yhteistyötä kansakuntien välillä, minkä vuoksi EU:ta tulisi pitää ensisijaisesti vapaakauppaliittona. Esimerkiksi uusi elpymisväline kuitenkin muuttaa talous- ja rahaliittoa ratkaisevasti ja kiihdyttää integraatiota. Huomattava on, että julkisessa EU-tason keskustelussa elpymisväline nähdään pysyvän fiskaaliunionin alkuna, ei kertaluonteisena ja poikkeuksellisena kriisitoimena, jollaisena Suomen hallitus sitä pitää. Lakivaliokunta katsoo, että valtioneuvoston selonteossa olisikin tullut selkeästi ottaa kielteinen kanta tähän liittovaltiokehitykseen.”